13.04.2023 10:36:05
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ψηφιακά
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
Maria Liakata

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/57892/1587
Ημ/νία: 12/04/2023

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

ΠΡΟΣ: Δ/νση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ)

Ταχ. Δ/νση: Πατησίων 147
Ταχ. Κώδικας: 11251 Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Μασίκα
Τηλέφωνο: 210 8645762
e-mail: k.masika@prv.ypeka.gr

Θέμα: Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: ‘’Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας Αποτελούμενος Από Έξι (6) Αιολικά Πάρκα Συνολικής Εγκατεστημένης Ισχύος 299,6 MW (Συνολικά 58 Ανεμογεννήτριες) Συμπεριλαμβανομένων των Συνοδών Έργων Οδοποιίας και Διασύνδεσης, στη Θέση ‘Νότια Σκύρος – Όρος Κόχυλας’ του Δήμου Σκύρου, Περιφερειακής Ενότητας Εύβοιας’’

Σχετ:

1) Το άρθρο 112 παρ 5 εδ ιστ, του ν. 4819/2021 (ΦΕΚ Α 129/2021)
2) Το υπ’ αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/56693/3899/06.06.2022 διαβιβαστικό έγγραφο σας (αριθμ πρωτ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/57892/1587/07.06.2022) ΠΕΤ Έργου: 2110643919
3) Τις υπ’ αριθ πρωτ 15720/10.08.2022 και 984/13.01.2023 γνωμοδοτήσεις του ΟΦΥΠΕΚΑ (αριθμ πρωτ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/85242/2409/24.08.2022 και ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/4964/ 194/17.01.2023)
4) Το υπ’ αριθ πρωτ 4473/14.02.2023 έγγραφο του ΟΦΥΠΕΚΑ .
5) Το υπ’ αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/11660/804/01.02.2023 έγγραφο διαβίβασης της εταιρείας: «ΑΙΟΛΙΚΗ ΝΟΤΙΟΥ ΣΚΥΡΟΥ Α.Ε.» (αριθμ πρωτ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/11762/494/02.02.2023).
6) Το υπ’ αριθμ. πρωτ. 23/042/03.04.2023 έγγραφο της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας (αριθμ πρωτ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/36640/1410/04.04.2023).

Σε συνέχεια της διαδικασίας του ανωτέρω (α) σχετικού και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας μας, σας γνωρίζουμε ότι:

Το προτεινόμενο έργο, υποκατηγορίας Α1, αρχικά αφορούσε την εγκατάσταση και λειτουργία έξι (6) αιολικών πάρκων (Α/Π) στο νότιο τμήμα της νήσου Σκύρου, συνολικής ισχύος 299,6 MW, καθώς και στα συνοδά έργα που απαιτούνται για την λειτουργία των αιολικών πάρκων. Η περιοχή εγκατάστασης των αιολικών πάρκων υπάγεται στο Δήμο Σκύρου, της Περιφερειακής Ενότητας Εύβοιας και στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Η περιοχή του έργου αποτελείται από επάλληλες κορυφογραμμές που γενικά διατάσσονται παράλληλα στον άξονα ανατολή - δύση. Συγκεκριμένα, τα έξι Α/Π αφορούν τις κάτωθι θέσεις:

- Σκύρος 1 «ΓΛΗΓΟΡΗ-ΠΛΕΥΡΑ-ΕΓΓΛΕΖΟΥ-ΑΠΟΣΤΟΛΗ»
- Σκύρος 2-3-4 «ΠΕΖΗ-ΔΑΦΝΗ-ΠΕΝΤΕΚΑΛΗ-ΤΣΟΡΟΥΣ-ΚΟΧΥΛΑΣ-ΤΟΥΒΛΑ»
- Σκύρος 5-6-7 «ΜΑΒΟΥΡΝΑΔΕΣ-ΒΟΥΒΑ-ΚΑΣΤΡΙ-ΣΧΟΙΝΟΧΟΡΤΗ»
- Σκύρος 8 «ΚΑΤΑΣΤΙΧΟΣ-ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ»
- Σκύρος 9Α «ΒΑΘΥ ΒΑΘΡΑΚΙ-ΤΡΙΑΛΙΑ»
- Σκύρος 9Β «ΠΟΝΗΡΟΥ-ΚΟΥΚΝΑ-ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑ»

Συνολικά στα έξι υπό εξέταση αιολικά πάρκα, προβλεπόταν η εγκατάσταση 58 ανεμογεννητριών, εκ των οποίων:
- 18 Α/Γ τύπου Vestas V117, ισχύος 4,2MW με ύψος πυλώνα 91,5m και πτερύγιο μήκους 57m η κάθε μία,
- 36 Α/Γ τύπου Vestas V150 ισχύος 5,6MW με ύψος πυλώνα 105m και πτερύγιο μήκους 73 m η κάθε μία,
- 4 Α/Γ τύπου Vestas V150 ισχύος 5,6MW με ύψος πυλώνα 95m και πτερύγιο μήκους 73 m η κάθε μία.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης της ανωτέρω ΜΠΕ και συγκεκριμένα κατόπιν υποδείξεων του ΓΕΕΘΑ επί του σχεδιασμού του έργου για μετακίνηση και κατάργηση ανεμογεννητριών (Α/Γ) κρίθηκε αναγκαία η υποβολή από το φορέα του έργου τεύχους επικαιροποίησης στοιχείων της ΜΠΕ. Ο επικαιροποιημένος σχεδιασμός του έργου περιλαμβάνει τη μετακίνηση εννέα (9) και την κατάργηση μίας (1) Α/Γ στο σύνολο των έξι (6) Α/Π, δηλαδή την εγκατάσταση 57 Α/Γ, συνολικής ισχύος 294 MW, εκ των οποίων:
- 18 Α/Γ τύπου Vestas V117, ισχύος 4,2MW με ύψος πυλώνα 91,5m και πτερύγιο μήκους 57m η κάθε μία,
- 35 Α/Γ τύπου Vestas V150 ισχύος 5,6MW με ύψος πυλώνα 105m και πτερύγιο μήκους 73 m η κάθε μία,
- 4 Α/Γ τύπου Vestas V150 ισχύος 5,6MW με ύψος πυλώνα 95m και πτερύγιο μήκους 73 m η κάθε μία.

Στα συνοδά έργα που θα κατασκευαστούν επί της νότιας Σκύρου περιλαμβάνονται:

- Έργα οδοποιίας

  Στον αρχικό σχεδιασμό τα έργα οδοποιίας περιλάμβαναν τη διάνοιξη νέας οδοποιίας και την τροποποίηση υφιστάμενων δρόμων, ώστε να είναι δυνατή η μεταφορά των Α/Γ και του λοιπού απαιτούμενου εξοπλισμού. Συνολικά προτάθηκε να γίνουν τροποποιήσεις σε μήκος 5,5km υφιστάμενων χωματόδρομων, ενώ οι νέοι δρόμοι που θα διανοιχθούν θα είχαν συνολικό μήκος περίπου 44,8km (δεν συνυπολογίζονται οι τρακτερόδρομοι μήκους 4,2Km) Οι δρόμοι που προτείνεται να κατασκευαστούν θα έχουν χαρακτηριστικά δασικού δρόμου Γ΄ κατηγορίας και θα είναι κατάλληλα διαστρωμένοι για την κίνηση οχημάτων βαρέως τύπου για την μεταφορά των εξαρτημάτων των Α/Γ. Επιπλέον θα χρησιμοποιηθούν και υφιστάμενοι χωματόδρομοι στους οποίους θα γίνουν επεμβάσεις (κυρίως στις στροφές).
- Έργα ηλεκτρικής διασύνδεσης των αιολικών πάρκων

  Το έργο περιλαμβάνει την κατασκευή δύο υποσταθμών ανύψωσης τάσης (Υ/Σ) οι οποίοι θα συνδέονται με διπλό υπόγειο κύκλωμα, μήκους περίπου 7 χλμ, οδεύοντας στους υφιστάμενους δρόμους. Στον ένα Υ/Σ θα υπάρχει η υποδομή για την αναχώρηση τριών (3) υποβρυχίων κυκλωμάτων από τη νήσο Σκύρο έως τη νήσο Εύβοια για την διασύνδεση με το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας. Επίσης, στον ίδιο χώρο υπάρχει πρόβλεψη για τη μελλοντική άφιξη των καλωδίων διασύνδεσης με τα νησιά του Β.Α. Αιγαίου. Η πόντιση των υποθαλάσσιων καλωδίων υψηλής τάσης είναι περίπου 50 km και η προσαιγιάλωση της υποβρύχιας διασύνδεσης στην πλευρά της Εύβοιας γίνεται στη θέση Μουρτερή, στα ανατολικά παράλια της Εύβοιας. Από εκεί, τα τρία κυκλώματα AC, θα οδεύσουν υπογείως για περίπου 54km ακολουθώντας την υπάρχουσα οδοποιία έως το ΚΥΤ Αλιβερίου στα δυτικά παράλια της Εύβοιας Τα υπόγεια τμήματα της διασύνδεσης τόσο στη Σκύρο όσο και στην Εύβοια θα οδεύουν κυρίως παραπλεύρως υφιστάμενων δρόμων. Στο χώρο του ΚΥΤ Αλιβερίου θα τοποθετηθεί νέος αυτομετασχηματιστής 150/400kV.

Από την κατάργηση της μίας (1) Α/Γ και τη μετακίνηση των εννέα (9) Α/Γ προέκυψε αλλαγή της οδοποιίας διασύνδεσης των Α/Γ και κατ' επέκταση αλλαγή της αντίστοιχης υπόγειας γραμμής μεταφοράς 150 kV. Με τον επικαιροποιημένο σχεδιασμό, το μήκος της νέας οδοποιίας μειώνεται κατά 1km σε σχέση με την αρχική ΜΠΕ, ενώ η τροποποίηση των υφιστάμενων δρόμων παραμένει αμετάβλητη καθώς και τα έργα διασύνδεσης με το δίκτυο (οι Υποσταθμοί Ανύψωσης Τάσης, η Υποθαλάσσια και το μεγαλύτερο μέρος της Υπόγειας Γραμμής Μεταφοράς 150kV και οι Οικίσκοι Ελέγχου) δεν τροποποιούνται σε σχέση με αυτά που περιλήφθηκαν στην αρχική ΜΠΕ.

Τμήματα του ανωτέρω έργου βρίσκονται εντός ή σε κοντινή απόσταση από περιοχές του δικτύου NATURA 2000:

- Οι 33 από τις 57 ανεμογεννήτριες του έργου πρόκειται να εγκατασταθούν εντός της ΕΖΔ/ΖΕΠ GR2420006 με ονομασία «Σκύρος: Όρος Κόχυλας» (18 τύπου Vestas V117-4,2MW και 15 τύπου

Vestas V150-5,6MW). Οι 24 ανεμογεννήτριες που χωροθετούνται εκτός της ΕΖΔ/ΖΕΠ GR2420006, εμφανίζουν εγγύτητα με αυτή.

- Όλα τα Α/Π εμφανίζουν εγγύτητα (ελάχιστη απόσταση περίπου 76m και μέγιστη απόσταση περίπου 1.970m) με την ΖΕΠ GR2420009 με ονομασία «Νησίδες Σκύρου και θαλάσσια περιοχή». Τμήμα της υποθαλάσσιας γραμμής μεταφοράς υψηλής τάσης χωροθετείται εντός της ΖΕΠ GR2420009.

Επιπρόσθετα οι 39 από τις 57 ανεμογεννήτριες των υπό εξέταση Α/Π (ποσοστό 63%) χωροθετούνται εντός της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά GR 115 «Όρος Κόχυλας» και σε εγγύτητα, για εκείνα τα Α/Π τα οποία βρίσκονται κοντά στη νότια και νοτιοδυτική ακτογραμμή της Σκύρου, με την Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά GR 114 «Δυτική Σκύρος και Νησίδες».

Η Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) είναι συμβατή με τις προδιαγραφές της ΥΑ 170225/2014 (ΦΕΚ 135/Β/2014), σύμφωνα με το Παράρτημα 3.2.1. για έργα και δραστηριότητες της Υποκατηγορίας Α1. Στο πλαίσιο της ΕΟΑ η διεξαγωγή έρευνας για την ορνιθοπανίδα εστίασε στην ορνιθοπανίδα των περιοχών χωροθέτησης των προτεινόμενων αιολικών πάρκων και της συνολικής Περιοχής Έρευνας Πεδίου (ΠΕΠ), καλύπτοντας με παρατηρήσεις και τις τέσσερις εποχές του χρόνου (Χειμώνα, Άνοιξη, Καλοκαίρι και Φθινόπωρο).

Η ΕΖΔ/ΖΕΠ GR2420006 χαρακτηρίζεται από μεγάλο αριθμό τοπικών ειδών ή πολύ περιορισμένων ενδημικών ειδών χλωρίδας και από μεγάλο πλούτο ειδών χλωρίδας. Είδη χαρακτηρισμού της ΕΖΔ/ΖΕΠ GR2420006 είναι: ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonorae*), το Σμυρνοτσίχλονο (*Emberiza cineracea*) και το Φρυγανοτσίχλονο (*Emberiza caesia*). Στο Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων (ΤΕΔ) της ΕΖΔ/ΖΕΠ GR2420006 αναφέρονται συνολικά 22 είδη ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και οι τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ: 1240, 3290, 5330, 5420, 8140, 8210, 92D0 και 9340 (δεν περιλαμβάνεται σε αυτούς κάποιος τύπος οικοτόπου προτεραιότητας). Επίσης, στο ΤΕΔ περιλαμβάνονται 10 σημαντικά είδη χλωρίδας (όπως η *Campanula merxmuelleri, Centaurea rechingeri, Scorzonera scyria, Fritillaria ehrhartii, Aethionema retsina)*

Η Νότια Σκύρος και συγκεκριμένα ο Κόχυλας και οι περιφερειακές του νησίδες έχουν αποτελέσει περιοχή εφαρμογής των δράσεων τριών (3) διαφορετικών προγραμμάτων LIFE τα 15 τελευταία χρόνια:

- Δράσεις για την προστασία του Μαυροπετρίτη (*Falco eleonorae*) στην Ελλάδα (LIFE 03NAT/GR/000091),
- Εφαρμογή της προσέγγισης «Σχέδιο Δράσης για τη βιοποικιλότητα» για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας της Σκύρου (LIFE09 NAT/GR/000323) και

- LIFE ElClimA: Διαχειριστικές δράσεις για τη διευκόλυνση της προσαρμογής του Μαυροπετρίτη (*Falco eleonorae*) στην κλιματική αλλαγή (LIFE13 NAT/GR/000909).

Και τα τρία αυτά προγράμματα υλοποιήθηκαν και ολοκληρώθηκαν, αναδεικνύοντας και συμβάλλοντας στην ανάδειξη και προστασία του οικοσυστήματος του Κόχυλα (ως περιοχή NATURA), αλλά και της Σκύρου εν γένει.

Με την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης (ΥΑ) με αριθμ. οικ. 51979 (ΦΕΚ 02/Δ'/23-01-2018) Απόφασης ΥΠΕΝ «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης και του τοπίου σε χερσαία και υδάτινα τμήματα της νήσου Σκύρου και των γύρω νησίδων του Δήμου Σκύρου και της Νήσου Πρασούδας του Δήμου Κύμης - Αλιβερίου της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας», καθορίστηκαν όροι και περιορισμοί σε χερσαία και υδάτινα τμήματα της νήσου Σκύρου με σκοπό τη διατήρηση και διαχείριση της φύσης και του τοπίου. Η ΥΑ βασίστηκε στο παραδοτέο «Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα της Σκύρου» που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE για τη Βιοποικιλότητα της Σκύρου. Σύμφωνα με την ΥΑ, σε όλη την έκταση της περιοχής NATURA GR2420006 της Σκύρου απαγορεύεται η εγκατάσταση και λειτουργία Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ), ως μέσο για την προστασία της ορνιθοπανίδας και ειδικά του Μαυροπετρίτη, καθώς στην περιοχή εντοπίζεται μία από τις μεγαλύτερες αποικίες του είδους στον κόσμο. Τονίζεται ότι οι 46 από τις συνολικά 57 Α/Γ του υπό εξέταση έργου χωροθετούνται εντός των Ζωνών Α και Β της ΥΑ. Η ΥΑ είχε διετή διάρκεια, όπως ορίζει η σχετική νομοθεσία, καθώς η διαχρονική θεσμική προστασία της περιοχής NATURA δύναται να γίνει μόνο με την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος (ΠΔ) μετά από την εκπόνηση Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ). Η συγκεκριμένη ΕΠΜ, βρίσκεται σε τελικό στάδιο έκδοσης και θεσμοθέτησης ΠΔ καθορισμού χρήσεων γης και δραστηριοτήτων στην περιοχή. Επιπλέον, η επάρκεια της τεκμηρίωσης βάσει της οποίας εκδόθηκε η ΥΑ, επικυρώθηκε από την απόφαση 1690/2020 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) με την οποία κρίθηκε νόμιμη η απαγόρευση εγκατάστασης αιολικού σταθμού στην προστατευόμενη περιοχή της Σκύρου.

Όσον αφορά το σημαντικότερο είδος ορνιθοπανίδας που απαντά στην περιοχή, τον Μαυροπετρίτη, στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE13 NAT/GR/000909 (LIFE ElClimA) οι σημερινές απειλές για το είδος περιλαμβάνουν: την επιδείνωση των συνθηκών στους βιοτόπους αναπαραγωγής λόγω της κλιματικής αλλαγής, αυξημένη πίεση από είδη-εισβολείς στις αποικίες αναπαραγωγής, μεταβολή λόγω κλιματικής αλλαγής του χρόνου διέλευσης και της εξάπλωσης των μεταναστευτικών στρουθιόμορφων το φθινόπωρο, που επηρεάζει τη διαθεσιμότητα θηραμάτων κατά τη διάρκεια της κρίσιμης περιόδου της ανατροφής των νεοσσών, και τις συνέπειες των χρήσεων γης στις περιοχές τροφοληψίας του είδους. Τονίζεται ότι στην Ελλάδα αναπαράγεται τουλάχιστον το 80% του συνολικού πληθυσμού του Μαυροπετρίτη, ενώ στη Σκύρο και τις γύρω νησίδες εντοπίζεται μια από τις μεγαλύτερες αποικίες του στον κόσμο και σίγουρα η μεγαλύτερη αποικία του στην Ελλάδα - αναπαράγεται περίπου το 8% των ζευγαριών του ελλαδικού χώρου - (LIFE03NAT/GR/000091). Ο

Μαυροπετρίτης περιλαμβάνεται στα 17 ευπαθή είδη πτηνών στην εγκατάσταση αιολικών πάρκων για την Ελλάδα. Ο ορεινός όγκος του Κόχυλα αποτελεί σημαντικό πεδίο τροφοληψίας κατά την προαναπαραγωγική και αναπαραγωγική περίοδο του είδους.

Επιπλέον, η περιοχή περιλήφθηκε στα αποτελέσματα των ερευνητικών προγραμμάτων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων «Περιοχές Άνευ Δρόμων και βιώσιμη ανάπτυξη στην Ελλάδα» και «Αδιατάρακτες Φυσικές Περιοχές στην Ελλάδα», βάσει των οποίων έχει μέχρι σήμερα θεσμοθετηθεί η προστασία εννιά (9) Περιοχών Άνευ Δρόμων (ΠΑΔ) από την Υπηρεσία μας. Με τους πρόσθετους όρους και περιορισμούς επιδιώκεται η θεσμική κατοχύρωση ενός υψηλού επιπέδου προστασίας, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ανάσχεση της αλλαγής χρήσης γης, η οποία αποτελεί την κυριότερη αιτία απώλεια της βιοποικιλότητας και του δασικού πλούτου σε παγκόσμιο και Ευρωπαϊκό επίπεδο, την αναχαίτιση της κατάτμησης των φυσικών και δασικών οικοσυστημάτων από δρόμους και τεχνητές επιφάνειες, καθώς και τη διατήρηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας, άγριας πανίδας και ορνιθοπανίδας που απαντώνται στη συγκεκριμένη περιοχή. Βάσει των ανωτέρω ερευνητικών προγραμμάτων, το όρος Κόχυλας προτείνεται για ένταξη στις περιοχές ΠΑΔ με έκταση 10-50 τ.χλμ. (σε σύνολο 48 για όλη την επικράτεια), με έκταση της συγκεκριμένης ΠΑΔ 21,4 τ.χλμ, η οποία περιλαμβάνεται εξ ολοκλήρου εντός της ΕΖΔ/ΖΕΠ GR2420006 και καταλαμβάνει σημαντικό τμήμα της. Το υπό εξέταση έργο προβλέπει τη θεμελίωση 23 Α/Γ εντός της προτεινόμενης ΠΑΔ του όρου Κόχυλας και τη διάνοιξη δρόμων για την πρόσβαση σε αυτές.

Επίσης, τα φρυγανικά οικοσυστήματα του όρους Κόχυλα εντός των οποίων χωροθετείται σε μεγάλο βαθμό το υπό εξέταση έργο και η διάνοιξη δρόμων αυτού, αποτελούν το φυσικό βιότοπο του Σκυριανού αλόγου, μικρόσωμης ελληνικής φυλής αλόγου για την οποία απαιτείται λήψη μέτρων για τη διατήρηση του πληθυσμού της εξαιτίας του μικρού αριθμού εναπομείναντων ατόμων. Ο αριθμός των ατόμων που διαβιούν ελεύθερα στο όρος Κόχυλα, σύμφωνα με καταμέτρηση του έτους 2012, είναι περίπου 30 από τα συνολικά 176 άτομα του είδους (Σχέδιο Δράσης Βιοποικιλότητας της Σκύρου, LIFE09NAT/GR/000323).

Επισημαίνεται ότι ο Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. κατήρτισε σχέδιο πρότασης αντισταθμιστικών μέτρων, όπως περιγράφεται στο (4) σχετικό με σκοπό τη διατήρηση και την αποκατάσταση των πληθυσμών των ειδών Μαυροπετρίτη και Σπιζαετού, το οποίο απαιτούσε επεξεργασία και εξειδίκευση από τον Φορέα του έργου. Στη συνέχεια, η εταιρεία του έργου δεσμεύτηκε για την υλοποίηση της λίστας των προτεινόμενων αντισταθμιστικών μέτρων από τον ΟΦΥΠΕΚΑ, όπως περιγράφεται στα συνημμένα έγγραφα του (6) σχετικό.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω διαπιστώνονται τα εξής:

- Τα προστατευόμενα είδη ορνιθοπανίδας της περιοχής κατασκευής των έργων και κυρίως ο Μαυροπετρίτης και ο Σπιζαετός, κινδυνεύουν από θανάτωση λόγω πρόσκρουσης στις Α/Γ, καθώς ανήκουν στα ευπαθή σε επιπτώσεις από εγκατάσταση ανεμογεννητριών είδη.
- Η Σκύρος αποτελεί σημαντικό μεταναστευτικό πέρασμα και μεταναστευτικό σταθμό για την αποδημητική ορνιθοπανίδα, καθώς 102 είδη από τα 173 που έχουν καταγραφεί στο νησί απαντώνται κατά την μεταναστευτική περίοδο (Σχέδιο δράσης για τη Βιοποικιλότητα της Σκύρου), ανάμεσά τους και πολλά αρπακτικά είδη. Σύμφωνα με την αναφορά της IUCN (Mitigating biodiversity impacts assciated with solar and wind energy development), τα μεταναστευτικά πτηνά επηρεάζονται ιδιαίτερα από τις ανεμογεννήτριες, καθώς ταξιδεύουν σε μεγάλα σμήνη και κατά μήκος καθορισμένων διαδρομών. Τυχόν εμπόδια που προκαλούν φραγμό στις διαδρομές αυτές, όχι μόνο προκαλούν εμπόδια λόγω πρόσκρουσης αλλά και υποχρεώνουν τα πουλιά να δαπανήσουν επιπλέον κρίσιμα ενεργειακά αποθέματα για να παρεκκλίνουν της πορείας τους και να εγκαταλείψουν τους δεδομένους σταθμούς ανάπαυσης. Οι επιπτώσεις αυτές αναμένονται να είναι ιδιαίτερα έντονες στο εν θέματι έργο, καθώς η διάταξη των ανεμογεννητριών είναι σε επάλληλες σειρές εγκάρσια στον άξονα μετανάστευσης των πουλιών.
- Τα προτεινόμενα μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων όπως η εγκατάσταση τα συστημάτων αποτροπής πρόσκρουσης με το θόρυβο που παράγουν, θα επιφέρουν επιπλέον εκτοπισμό των ειδών ορνιθοπανίδας από τα κύρια ενδιαιτήματα τους, ειδικότερα για τον Μαυροπετρίτη, όπου η αποικία της Σκύρου είναι η βορειότερη σημαντική αποικία του είδους στην Ελλάδα. Οι δύο μεγαλύτερες απειλές για το είδος από την ανάπτυξη αιολικών πάρκων είναι η εγκατάλειψη των περιοχών φωλεοποίησης και τροφοληψίας λόγω όχλησης από την κατασκευή και λειτουργία των αιολικών πάρκων και στη συνέχεια η υποβάθμιση και απώλεια των σημαντικών ενδιαιτημάτων εξαιτίας της κατασκευής και λειτουργίας των αιολικών.
- Η επίκληση των συγκεκριμένων μέτρων και διαχειριστικών δράσεων από τα επιμέρους προγράμματα LIFE, για την βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του είδους δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέτρα αντιστάθμισης των αρνητικών επιπτώσεων του έργου και διατήρησης της συνοχής του δικτύου, καθώς και, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ε.Ε. για την εφαρμογή του άρθρου 6.4 της Οδηγίας 92/43, τα αντισταθμιστικά μέτρα πρέπει να υπερβαίνουν τα τυπικά/ καθιερωμένα μέτρα που λαμβάνει ένα κράτος – μέλος για την διατήρηση των ειδών. Συγκεκριμένα τα αντισταθμιστικά μέτρα θα πρέπει να αποσκοπούν στο να διασφαλίζεται η ακεραιότητα του τόπου όπου εκπονείται το έργο, και όχι στην ανάπτυξη αποικιών σε περιοχές που βρίσκονται χιλιόμετρα μακριά από το φυσικό ενδιαίτημα των ατόμων. Δηλαδή η εκπόνηση διαχειριστικών μέτρων για τη βελτίωση και ανάταξη της αποικίας του μαυροπετρίτη στην Τήλο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αντισταθμιστικό μέτρο για την κατασκευή αιολικών πάρκων στην Σκύρο.
- Επίσης η κατασκευή ενός ΑΣΠΗΕ συνδέεται πολλές φορές άμεσα με τη γενικότερη άμεση/έμμεση αύξηση της ανθρώπινης παρουσίας σε μια περιοχή. Η διάνοιξη της νέας οδοποιίας διευκολύνει τη μεταφορά τεραστίων διαστάσεων εξοπλισμού στα σημεία εγκατάστασης. Το τελικό

αποτέλεσμα είναι η βίαιη κατάτμηση/διάσπαση του ενδιαιτήματος και η αλλοίωση του φυσικού τοπίου. Η φύση και η κλίμακα μεγέθους των υποδομών και των συνοδών έργων της υπό εξέταση δραστηριότητας θα οδηγήσει σε ανεπανόρθωτη αλλοίωση του υψηλής αισθητικής αξίας φυσικού τοπίου της προστατευόμενης περιοχής, ενώ η διάνοιξη δρόμων θα επιτρέψει την πρόσβαση σε απρόσιτες μέχρι σήμερα περιοχές αυξάνοντας τον κίνδυνο εμφάνισης μη συμβατών ή και παράνομων δραστηριοτήτων. Η ΕΖΔ/ΖΕΠ GR2420006 «Σκύρος: Όρος Κόχυλας» αποτελεί περιοχή μοναδική για τη βιοποικιλότητά της. Το υπό εξέταση έργο οδηγεί σε κατακερματισμό των βιοτόπων μιας αδιατάρακτης, σε μεγάλο βαθμό, προστατευόμενης περιοχής και σε αλλοίωση του φυσικού της τοπίου με αποτέλεσμα να απειλείται τόσο η ακεραιότητά της όσο και η δυνατότητα αποτελεσματικής υποστήριξης των οικολογικών λειτουργιών και οικοσυστημικών υπηρεσιών της.

- Η ενδεχόμενη αδειοδότηση του έργου θα ακυρώσει τόσο τα αποτελέσματα των τριών προγραμμάτων LIFE, αλλά θα καταστήσει και μακροπρόθεσμα ατελέσφορη την Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση που δαπανήθηκε για αυτά τα έργα.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, η Υπηρεσία μας, γνωμοδοτεί, **αρνητικά** ως προς την ΜΠΕ του έργου του θέματος, καθότι, η πιθανή κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου, καθώς και τα προτεινόμενα αντισταθμιστικά μέτρα, εκτιμάται ότι σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ύπαρξης σημαντικών επιπτώσεων για τα προστατευόμενα είδη ορνιθοπανίδας, ούτε υπάρχει σε μεγάλο βαθμό η βεβαιότητα ότι η εν λόγω επέμβαση δεν θα επηρεάσει την περιοχή σε σχέση με την ακεραιότητά της και ότι δεν θα οδηγήσει σε οριστικό εκτοπισμό των ειδών ορνιθοπανίδας από την περιοχή.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Αγγ. Ψάϊλα